e-ISSN 2587-3687

https://doi.org/10.52673/18570461.26.1-80.01
CZU: 001.32:001.9(478)"2025"

JURNAL ACADEMIC VI (Manifestări științifice, culturale și activități statutare ale Academiei de Științe a Moldovei, 1 ianuarie – 31 martie 2026)

Dr. hab. **Liliana CONDRATICOVA**, secretar științific general al AȘM
E-mail: condraticova.asm@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-8735-3364
Academia de Științe a Moldovei
© 2026. Drepturile de autor aparțin autorului. Licență: CC BY 4.0.

ACADEMIC JOURNAL VI (Scientific, cultural events and statutory activities of the Academy of Sciences of Moldova, January 1 – March 31, 2026)

Summary. „Academic Journal VI" presents a retrospective of the scientific and cultural events held between January and March 2026 on the scientific dialogue platforms and within the expert committees formed at the Academy of Sciences of Moldova (ASM). The journal includes information on public hearings organized by the ASM's science departments, as well as on scientific conferences held in the context of National Culture Day, the Day of the Union of the Romanian Principalities, the Day of the Union of Bessarabia with Romania, the International Day of Women in Science etc. The scientific and cultural events are included in the ASM Action Plan for 2026, dedicated to the 65th anniversary of the founding of the Academy of Sciences of Moldova and the 80th anniversary of the establishment of the first academic research institutes.
Keywords: Academy of Sciences of Moldova, academic journal, activity, scientific events, 65 years since its founding

Rezumat. „Jurnalul Academic VI" reprezintă o retrospectivă a evenimentelor științifice și culturale desfășurate în perioada ianuarie-martie 2026, organizate în cadrul platformelor științifice de dialog și al comisiilor de experți formate la AȘM. Jurnalul include informații despre audierile publice organizate de secțiile de științe ale AȘM, conferințele științifice organizate în contextul Zilei Culturii Naționale, Zilei Unirii Principatelor Române și Zilei Unirii Basarabiei cu România, Zilei Internaționale a Femeilor în cercetare etc. Manifestările științifice și culturale se înscriu în Planul de acțiuni al AȘM pentru anul 2026, consacrat aniversării a 65-a a fondării Academiei de Științe a Moldovei și împlinirii a 80 de ani de la formarea primelor institute de cercetare de tip academic.
Cuvinte-cheie: Academia de Științe a Moldovei, jurnal academic, activitate, manifestări științifice, 65 de ani de la fondare.

Argument. Știința, alături de cultură, reprezintă o prioritate a societății Republicii Moldova, care a decis ferm aderarea la Uniunea Europeană, precum și constituirea unui spațiu românesc comun în domeniul cercetării, inovării și culturii. Devenit deja o formă tradițională de reflectare a evenimentelor organizate la Academia de Științe a Moldovei, „Jurnalul Academic VI" reprezintă o retrospectivă a manifestărilor științifice și culturale desfășurate în perioada ianuarie–martie 2026, realizate în cadrul platformelor științifice de dialog și al comisiilor de experți formate la AȘM. Manifestările științifice și culturale se înscriu în Planul de acțiuni al AȘM pentru anul 2026, consacrat aniversării a 65-a a fondării Academiei de Științe a Moldovei și împlinirii a 80 de ani de la constituirea primelor institute de cercetare de tip academic.

Audieri publice ale rapoartelor științifice

În perioada 25 februarie – 10 martie 2026, Secțiile de științe (Secția de științe ale vieții, Secția de științe exacte și inginerești, Secția de științe sociale, economice, umanistice și arte) au organizat audierile publice ale rapoartelor științifice finale (la solicitarea Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare) și ale programelor instituționale de cercetare ale organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării (la solicitarea Ministerului Educației și Cercetării).

Audierile publice ale rapoartelor științifice se desfășoară în conformitate cu art. 67 alin. (4) lit. d) din Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259 din 15.07.2004 (republicat), pct. 38 din Metodologia de finanțare a proiectelor din domeniile cercetării și inovării, aprobată prin Hotărârea Guver-

nului nr. 864/2023, pct. 8 din Regulamentul cu privire la evaluarea programelor instituționale de cercetare ale organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării care beneficiază de finanțare instituțională, aprobat prin ordinul ministrului Educației și Cercetării nr. 1840/2024, precum și cu prevederile subpunctului 20 al punctului 7 și subpunctului 4 al punctului 16 din Statutul Academiei de Științe a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Academiei de Științe a Moldovei nr. I/2 din 24 ianuarie 2019 (cu modificările ulterioare), și Hotărârea Prezidiului nr. 53 din 9 februarie 2026.

Secțiile de științe ale AȘM au examinat următoarele tipuri de proiecte științifice finale: „Stimularea excelenței în cercetare" (2024–2025) – 26 de proiecte; „Tinerii Cercetători" (perioada 2023–2025) – 29 de proiecte, „Reziliența la situații de criză" (2024–2025) – 12 proiecte, „Proiecte bi- și multilaterale" – 9 proiecte, „Dezvoltarea capacităților pentru Orizont Europa" – 7 proiecte. Proiectele de tip Vouchere Inovaționale, Proiecte de Inovare și cele de Transfer Tehnologic au fost examinate în cadrul ședinței Comisiei mixte a AȘM și ANCD, constituite de către AȘM.

În scopul evaluării cercetărilor efectuate în cadrul programelor instituționale de cercetare pentru anii 2024–2027, etapa anului 2025, Secțiile de științe au organizat procesul de evaluare a programelor instituționale de cercetare. Au fost audiate, la prioritatea „Sănătate" – 26 de proiecte; la prioritatea „Agricultură durabilă, securitate alimentară" – 12 proiecte; la prioritatea „Biotehnologii și Protecția Mediului" – 8 proiecte; la prioritatea „Provocări societale" – 33 de proiecte; și la prioritatea „Tehnologii inovative, energie sustenabilă, digitalizare" – 25 de proiecte.

Rezumatele proiectelor științifice finale și anuale (în limbile română și limba engleză) [1] și informațiile detaliate despre procesul audierilor publice ale rapoartelor sunt disponibile pe pagina web a AȘM [2].

Manifestări științifice și culturale, naționale și internaționale

15 ianuarie. De Ziua Culturii Naționale, Academia de Științe a Moldovei și Academia Română au organizat o sesiune festivă desfășurată simultan la București și Chișinău. În deschiderea ședinței au adresat mesaje de salut președinții celor două foruri academice, acad. Ioan-Aurel Pop și acad. Ion Tighineanu, care au reliefat importanța valorilor culturale și rolul operei eminesciene în consolidarea identității culturale românești pe ambele maluri ale Prutului [3]. În Aula Academiei Române au luat cuvântul acad. Ana Blandiana, prof. univ. dr. Marta Petreu, acad. Mircea Flonta și acad. Mircea Martin. În Sala Azurie a AȘM, acad. Mihai Cimpoi, președintele Consiliului Consultativ al Academicienilor AȘM, a susținut comunicarea „Cercul cercurilor. Filosofia lui Eminescu". Ședința festivă a fost completată de un recital de poezie susținut de actrița Maia Morgenstern, de la tribuna Aulei Academiei Române, iar la Chișinău, atmosfera poetică a fost întregită de artistele Luminița Ionică, la pian, și Ana Verhovețchi, fiind urmată de o sesiune de recunoaștere a meritelor unor personalități notorii, în cadrul căreia au fost conferite mai multe distincții academice. Ședința festivă s-a încheiat cu interpretarea *Odei lui Eminescu*. Evenimentul face parte din planul de acțiuni comune ale celor două academii pentru anul 2026.

Depunere de flori. În mod tradițional, conducerea AȘM a depus flori la bustul lui Mihai Eminescu din Aleea Clasicilor. Un omagiu Luceafărului literaturii române au adus acad. Ion Tighineanu, președintele AȘM, m. c. Ion Hadârcă, vicepreședinte și conducător al Secției de științe sociale, economice, umanistice și arte, m. c. Aurelian Dănilă, adjunct al conducătorului aceleiași secții.

Lansare *Calendar Național 2026*. La Biblioteca Națională a Republicii Moldova a fost lansat *Calendarul Național 2026*. Calendarul a fost elaborat de specialiștii

Audieri publice la Academia de Științe a Moldovei, 25 februarie–10 martie.

Flori pentru Mihai Eminescu de Ziua Culturii Naționale, 15 ianuarie.

Secției Cercetare bibliografică a BNRM (șef secție Elena Balinschi), proiectul editorial fiind coordonat de directorul adjunct al BNRM, Veronica Borș. Apreciem, în mod special, consemnarea în paginile volumului a aniversărilor membrilor titulari și membrilor corespondenți ai AȘM, precum și prezentarea informațiilor despre cei 160 de ani de la fondarea Academiei Române, împlinirea a 80 de ani de la crearea primelor instituții științifice de tip academic și 65 de ani de la fondarea Academiei de Științe a Moldovei, textul aniversar dedicat AȘM fiind elaborat de dr. hab. Liliana Condraticova. La evenimentul cultural au participat ministrul Culturii ,Cristian Jardan, acad. Andrei Eșanu (președintele colegiului de redacție), m. c. Valeriu Dulgheru și dr. hab. Liliana Condraticova, secretar științific general al AȘM. Versiunea electronică a Calendarului este disponibilă pe pagina web a bibliotecii [4].

Gala premiilor. Ministerul Culturii a organizat un eveniment de recunoaștere publică a excelenței, profesionalismului și contribuțiilor remarcabile aduse vieții culturale din Republica Moldova. M. c. al AȘM Mariana Șlapac, dr. hab. în studiul artelor, membru al Secției de științe sociale, economice, umanistice și arte a AȘM, cercetător științific principal la Institutul Patrimoniului Cultural al Ministerului Culturii, a devenit primul laureat al premiului în domeniul arhitecturii „Alexander Bernardazzi". Prof. univ. Sergiu Musteață, membru al Secției de științe sociale, economice, umanistice și arte a AȘM, a devenit laureat al Premiului „Ion Casian Suruceanu", conferit pentru contribuțiile științifice în cercetarea și valorificarea patrimoniului arheologic [5].

23 ianuarie. AȘM, în parteneriat cu Universitatea de Stat din Moldova, a găzduit seminarul științific „Starea actuală și vulnerabilitatea speciilor de plante, fungi și animale pe teritoriul Republicii Moldova", dedicat evaluării stării și vulnerabilității speciilor de plante, fungi și animale din Republica Moldova [6]. Seminarul a reunit cercetători, experți și reprezentanți ai instituțiilor de mediu pentru a discuta provocările majore privind protecția biodiversității și conservarea speciilor rare. La deschiderea evenimentului au adresat alocuțiuni acad. Ion Tighineanu, președintele AȘM, prof. Igor Șarov, rectorul Universității de Stat din Moldova, acad. Ion Toderaș, adjunct al conducătorului Secției de științe ale vieții a AȘM, Nicolae Arnăut, director al Oficiului Național de Implementare a Proiectelor în domeniul Mediului. În cadrul seminarului au fost discutate rezultatele proiectului „Evaluarea stării speciilor de plante, fungi și animale, elaborarea listei speciilor cu statut de raritate și a algoritmului de prezentare a acestora în ediția a IV-a a Cărții Roșii a Republicii Moldova", prezentate de m. c. al AȘM Laurenția Ungureanu, director al Institutului de Zoologie al Universității de Stat din Moldova. Dr. în biologie Ion Roșca, director al Grădinii Botanice Naționale (Institut) „Alexandru Ciubotaru" a USM, a abordat subiectul stării și vulnerabilității speciilor de plante și fungi. Discuțiile din cadrul seminarului au vizat speciile critic periclitate, vulnerabile și rare, precum și importanța prevenirii dispariției acestora și a conservării fondului genetic.

23 ianuarie. Secția de științe sociale, economice, umanistice și arte a organizat un eveniment științific pentru a consemna 167 de ani de la Ziua Unirii Principatelor Române [7]. Conferința „Unirea cea Mică în *A History of the Roumanians* de Robert Seton-Watson (1934)" a fost susținută de prof. dr. Dennis Deletant (Marea Britanie). În debutul evenimentului, m. c. Ion Hadârcă, membru de onoare al Academiei Române, a menționat importanța actului Unirii Țării Moldovei cu Țara Românească, prin dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza ca domnitor la București și apoi la Iași. Vicepreședintele AȘM a făcut o scurtă prezentare a

Lansarea *Calendarului Național 2026* la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, 15 ianuarie.

Gala premiilor Ministerului Culturii, 15 ianuarie.

raportorului, subliniind parcursul științific al dr. Dennis Deletant, un istoric britanic specializat în istoria românilor. Președintele AȘM, acad. Ion Tighineanu, a subliniat rolul academiilor de științe și importanța colaborării între instituțiile academice prin formarea unui spațiu științific și cultural unic, posibil grație unificării eforturilor celor două academii – Academia de Științe a Moldovei și Academia Română. Dr. Dennis Deletant și-a centrat discursul asupra monografiei *A History of the Roumanians* elaborată în anul 1934 de istoricul Robert Seton-Watson.

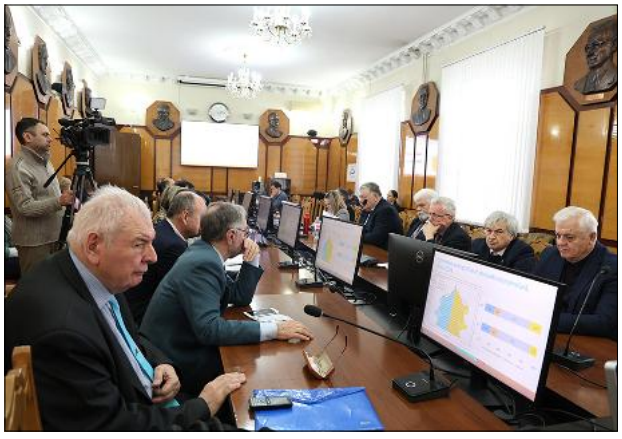
30 ianuarie – 1 februarie. La Chișinău a avut loc cea de-a XXIX-a ediție a festivalului Tourism & Travel Expo 2026, eveniment dedicat promovării turismului și patrimoniului cultural al Republicii Moldova. La acest festival, AȘM a fost invitată pentru al treilea an consecutiv, iar dr. hab. Liliana Condraticova, în calitate de membru al Consiliului Oficiului Național al Turismului, și-a asumat responsabilitatea de a face parte din juriu. În ședința festivă de încheiere a lucrărilor festivalului, AȘM a conferit două diplome în semn de recunoștință pentru promovarea și valorificarea patrimoniului cultural, acestea fiind acordate echipelor din Drochia și din satul Văleni, Cahul.

4 februarie. Criza demografică, reforma administrativ-teritorială și securitatea națională au fost în centrul Mesei rotunde „Abordări academice de actualitate", moderată de vicepreședintele AȘM, m. c. Ion Hadârcă, și organizată de Secția de științe sociale, economice, umanistice și arte a AȘM [8]. În deschiderea evenimentului, acad. Ion Tighineanu a subliniat importanța reformei administrativ-teritoriale, a eficientizării guvernării și a consolidării securității naționale, reiterând că parcursul european al Republicii Moldova rămâne esențial, iar mediul academic are un rol crucial în oferirea unor analize lucide și responsabile privind opțiunile strategice ale țării. În cadrul mesei rotunde au fost susținute mai multe rapoarte de specialiști în domeniu: „Criza demografică: îmbătrânirea și exodul populației" de dr. hab., prof. Olga Gagauz, membru al Secției ȘSEUA, Institutul Național de Cercetări Economice, ASEM; „Radiografia riscurilor de securitate cu impact asupra persoanei" de dr. hab. Rodica Ciobanu, membru al Secției ȘSEUA, USM; „Reforma administrativ teritorială" de m. c. al AȘM, dr. hab., prof., Valeriu Cușnir, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice al USM; „Neutralitatea și securitatea națională" de m. c. al AȘM, dr. hab., prof. Victor Juc, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice al USM. Constatările și recomandările specialiștilor, expuse în cadrul manifestării științifice, au fost transmise către factorii de decizie.

11 februarie: Ziua Internațională a femeilor în cercetare a fost marcată de AȘM prin tradiționala conferință științifică internațională „Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine", cu secțiuni organizate în orașele Iași–Chișinău–București–Lviv. Evenimentul s-a înscris în activitatea comisiilor de experți „Patrimoniul cultural în context european", „Istoria științei", „Medicină" și „Securitate socioeconomică" de la AȘM [9]. Conferința a debutat cu alocuțiuni adresate doamnelor în cercetare, susținute de acad. Ion Tighineanu, președintele AȘM, Corneliu Cirimpei, secretar de stat al Ministerului Culturii, acad. Alexandru Stratan, rectorul Academiei de Studii Economice din Moldova, m. c. al AȘM Victor Juc, director al Institutului de Cercetări Politice, Juridice și Sociologice al USM. A urmat ședința plenară, în cadrul căreia m. c. al AȘM Ion Hadârcă a susținut comunicarea „Doamne ale scrisului românesc", centrată pe creația literară și destinul a trei personalități marcante ale literaturii române – Magda Isanos („Poeta Pământului"), Leonida Lari („Poeta Cetății") și Ana Blandiana („Poeta Conști-

Seminarul „Starea actuală și vulnerabilitatea speciilor de plante, fungi și animale pe teritoriul Republicii Moldova", 23 ianuarie.

Masa rotundă „Abordări academice de actualitate", 4 februarie.

inței care păstrează aprinsă flacăra adevărului") [10, p. 4]. De la Iași, directorul Centrului Mitropolitan de Cercetări Științifice TABOR, dr. hab., profesor Nicoleta Vornicu, a susținut raportul „Dimensiuni istorice și actuale ale Bisericii Adormirea Maicii Domnului din comuna Ruginoasa, județul Iași, stare de conservare", punctând principalele etape de identificare și determinare a gradului de uzură, precum și starea de conservare a unui important monument al patrimoniului ecleziastic. În cadrul conferinței a fost vernisată expoziția de artă populară „Cămașa brodată: expresie milenară a firii artistice umane", realizată de Diana Roșca, meșter popular din cadrul Șezătorii „Ciocârlia" din Ialoveni. În Sala Mică a AȘM au fost expuse zece costume lucrate de meșterițele șezătorii, fiind evidențiate autenticitatea artei populare și măiestria creatoarelor. Un mesaj de felicitare adresat femeilor din cercetare, precum și pentru deschiderea AȘM în promovarea patrimoniului cultural, a fost transmis de Diana Josu-Branișteș, șefă a Direcției Cultură din Ialoveni, prezentă la evenimentul științific internațional. În cadrul atelierului psihosocial „Deportările din RSS Moldovenească: traumatism, reziliență, transmitere" a avut loc o rundă de întrebări și răspunsuri pe marginea monografiilor *Problematica narcisică și relația cu Celălalt în traumatismul asociat fenomenului deportărilor din RSS Moldovenească* și *Deportările din RSS Moldovenească: o abordare psihanalitică și psihosocială*, semnate de dr. hab. în psihologie Zinaida Bolea. Cea de-a XIII-a ediție a conferinței a fost organizată de către Academia de Științe a Moldovei, Centrul Mitropolitan de Cercetări Științifice TABOR (Iași, România), Institutul de Etnologie al Academiei Naționale de Științe a Ucrainei (or. Lviv), Institutul European pentru Cercetări Multidisciplinare (Buzău, România), Universitatea Liberă din Berlin (Germania), în parteneriat cu Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă", Muzeul Național de Istorie a Moldovei, Institutul de Chimie Macromoleculară „Petru Poni", Iași; Institutul Național de Cercetare în Medicină și Sănătate al USMF „Nicolae Testemițanu", Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, Universitatea de Stat „Alecu Russo" din Bălți, Universitatea de Stat „Bogdan-Petriceicu Hasdeu" din Cahul, Universitatea Tehnică a Moldovei, Primăria Municipiului Buzău, Primăria Municipiului Cahul, Ente Regionale per il Patrimonio Culturale del Friuli Venezia Giulia (Italia), Institutul Patrimoniului Cultural al Ministerului Culturii, Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Institutul Național de Cercetări Economice al Academiei de Studii Economice din Moldova. Fiecare instituție parteneră a conferinței și-a asumat responsabilitatea de a organiza cel puțin o secțiune de dezbateri științifice pe teme actuale, lucrările fiind desfășurate în orașele Iași-Chișinău-Lviv-București. La lucrările conferinței au fost înregistrați circa 300 de participanți, dintre care 27 de participanți din Ucraina, precum și numeroase comunicări ale cercetătorilor din Republica Moldova, România, Germania, Serbia ș.a. Lucrările conferinței s-au desfășurat pe secțiuni tematice, între 11 și 20 februarie.

12 februarie. La AȘM s-a desfășurat Conferința științifică „Problema infecțiilor asociate asistenței medicale și antibioticorezistenței microbiene – provocări și realizări", dedicată profesorului universitar Eli Naum Șleahov [11]. Evenimentul a adus în prim-plan două dintre cele mai stringente provocări ale sistemului de sănătate: infecțiile asociate asistenței medicale (nosocomiale) și rezistența microbiană la antibiotice. Conferința a fost organizată de Secția de științe ale vieții a AȘM în parteneriat cu Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu" și Ministerul Sănătății al Republicii Moldova. Mesaje de salut au fost

Conferință științifică internațională „Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine", 11 februarie.

Conferința științifică „Problema infecțiilor asociate asistenței medicale și antibioticorezistenței microbiene – provocări și realizări", 12 februarie.

adresate de președintele AȘM, acad. Ion Tighineanu, vicepreședintele AȘM, coordonator al Secției de științe ale vieții, acad. Eva Gudumac, rectorul USMF „Nicolae Testemițanu", prof. univ., dr. hab. Olga Cernețchi, prof. univ., dr. Doina Azoicăi, medic primar epidemiolog, Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa" din Iași, România, acad. Viorel Prisăcari, cercetător științific principal al Laboratorului științific „Infecții intraspitalicești" din cadrul USMF „Nicolae Testemițanu", dr. hab., conf. univ. Angela Paraschiv, secretar de stat la Ministerul Sănătății. În cadrul conferinței au fost susținute comunicări științifice, structurate în două sesiuni tematice: 1). dedicată cercetărilor privind infecțiile asociate asistenței medicale, abordând aspecte legate de incidență, prevenire și control; 2). axată pe antibioticorezistența microbiană, evidențiind tendințele actuale, riscurile emergente și strategiile de combatere ale acestui fenomen.

13 februarie. Președintele AȘM, acad. Ion Tighineanu, și vicepreședintele AȘM, conducător al Secției de științe sociale, economice, umanistice și arte, m. c. Ion Hadârcă, au participat, în calitate de oaspeți speciali, la manifestările culturale dedicate memoriei poetului Grigore Vieru, organizate de Primăria Municipiului Iași, Casa de Cultură „Mihai Ursachi" a Municipiului Iași și Asociația Culturală „Feed Back" [12]. Ajuns la cea de-a XVII-a ediție, evenimentul „*In memoriam* Grigore Vieru – 91 de ani de la naștere" a reunit scriitori și oameni de cultură din România și Republica Moldova, care au adus un omagiu marelui poet. În Parcul Copou din Iași, la bustul poetului Grigore Vieru, a avut loc ceremonia de depunere de coroane și jerbe de flori din partea autorităților administrației publice locale, precum și a unor importante instituții de educație și cultură. Participanții au susținut evocări emoționante dedicate vieții și operei poetului. Acad. Ion Tighineanu a arătat că, în istoria culturii române, există personalități care preiau, peste timp, flacăra conștiinței naționale și o duc mai departe, iar în Basarabia secolului al XX-lea o asemenea misiune i-a revenit lui Grigore Vieru, „poet al limbii române și al durerii ei, numit pe bună dreptate un Eminescu al Basarabiei". Consulul general al Republicii Moldova la Iași, Ion Coșer, a menționat că „Grigore Vieru, prin ceea ce a făcut și prin ceea ce ne-a lăsat, ne-a demonstrat că cea mai puternică formă de protest a vremurilor pe care le-a trăit nu a fost revolta, ci educația". În discursul său, m. c. Ion Hadârcă a subliniat actualitatea și forța mesajului vierean, axat pe dragostea față de mamă, părinți, plai, limba română și copilărie. Ulterior, în Sala de spectacole „Diotima" a Casei de Cultură „Mihai Ursachi" a Municipiului Iași, a avut loc un moment omagial cu evocări, alocuțiuni și comunicări susținute de scriitori din Iași și din Republica Moldova. M. c. Ion Hadârcă a subliniat, în comunicarea sa, că „Poetul Grigore Vieru a fost o personalitate exponențială a culturii naționale, limbii și literaturii române în Basarabia postbelică... Grigore Vieru nu a fost singurul, dar a devenit vârful de lance al acelei glorioase Falange culturale. Noi, generația lui Nicolae Dabija, Leonida Lari, Vasile Romanciuc, Iulian Filip, Efim Tarlapan, am crescut pe umerii lor... Datorită lor s-au reconstruit și podurile spirituale cu alte popoare asuprite din spațiul ex-sovietic".

17 februarie: Institutul Cultural Român „Mihai Eminescu" din Chișinău, împreună cu Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu", a organizat lansarea celor două volume ale enciclopediei *Chișinău – cel de-al doilea oraș al României întregite (1918–1940): Studiu monografic, documente și materiale* (volumul I – 685 p.; volumul II – 670 p.) [13]. Autorii acestui studiu multidisciplinar sunt dr. în istorie Lidia Prisac, cercetător științific coordonator, șefa Arhivei Științifice Centrale a Academiei de Științe a Moldovei, aflată în subordi-

In memoriam Grigore Vieru – 91 de ani de la naștere. Iași, 13 februarie.

Lansarea enciclopediei *Chișinău – cel de-al doilea oraș al României întregite (1918–1940): Studiu monografic, documente și materiale*, 17 februarie.

nea Universității de Stat din Moldova, și dr. în istorie Ion Valer Xenofontov, cercetător științific, lector universitar la Facultatea de Istorie și Filosofie a Universității de Stat din Moldova. Evenimentul a fost moderat de istoricul Monica Babuc, director al Institutului Cultural Român „Mihai Eminescu" din Chișinău. Asupra conținutului lucrării s-au pronunțat acad. Ion Tighineanu, dr. hab. Nicolae Enciu, dr. hab., prof. univ. Aliona Grati, m. c. al AȘM Mariana Șlapac.

22 martie. Președintele AȘM, acad. Ion Tighineanu, și președintele Academiei Române, acad. Ioan-Aurel Pop, au fost invitații de onoare la simpozionul organizat cu prilejul marcării momentului istoric al Unirii Basarabiei cu România, intitulat „Unirea Basarabiei cu România în 1918, expresie a unității și identității românilor", desfășurat la 22 martie în Sala delle Accademie a Bibliotecii Ambrosiana din Milano [14]. Manifestarea științifico-culturală a fost organizată de diaspora română din Milano, Centrul Cultural Italo-Român din Milano și Institutul Român de Cultură și Cercetare Umanistică de la Veneția, în colaborare cu Biblioteca Ambrosiana. La eveniment au participat personalități notorii din România și Republica Moldova: acad. Ioan-Aurel Pop, președintele Academiei Române; acad. Ion Tighineanu, președintele Academiei de Științe a Moldovei; conf. univ. dr. Octavian Țîcu, Institutul de Istorie al Universității de Stat din Moldova. În deschiderea manifestării au adresat mesaje de salut Monseniorul Francesco Braschi, viceprefect al Bibliotecii Ambrosiana; dr. Violeta Popescu, președintele Centrului Cultural Italo-Român din Milano; Silvia Cojocari, reprezentanta diasporei române din Milano. Lucrările simpozionului au fost moderate de prof. univ. dr. Cristian Luca, directorul Institutului Român de Cultură și Cercetare Umanistică de la Veneția. Alocuțiunea acad. Ion Tighineanu s-a centrat pe aserțiunea „Eminescu ne unește, știința ne apropie", subliniind rolul academiilor românești în consolidarea unității culturale.

25-26 martie. De Zilele Unirii Basarabiei cu România, Primăria Municipiului Buzău a organizat o conferință științifică în cadrul proiectului „Salvarea patrimoniului, salvarea identității", inițiat de Centrul Cultural și Educațional „Alexandru Marghiloman". Conferința s-a desfășurat în parteneriat cu Academia Română (Comisia de Istorie a Orașelor din România), Academia de Științe a Moldovei, Universitatea de Stat din Moldova și Institutul European pentru Cercetări Multidisciplinare. În debutul manifestării au adresat alocuțiuni acad. Ioan-Aurel Pop, președintele Academiei Române; acad. Marius Andruh, vicepreședintele Academiei Române; Constantin Toma, primarul Municipiului Buzău; dr. hab. Liliana Condraticova, secretar științific general al AȘM; Irina-Vladuca Marghiloman, descendentă a familiei lui Al. Marghiloman ș.a. Sesiunea de comunicări științifice s-a desfășurat pe două secțiuni: 1). „Patrimoniul urban din România – cercetare, protecție și reabilitare", în coordonarea Comisiei de Istorie a Orașelor din România; 2). Patrimoniul uman, cu tema: „Alexandru Marghiloman, Unirea Basarabiei cu Țara și societatea românească", în coordonarea Institutului European pentru Cercetări Multidisciplinare [15]. În ședința plenară, acad. Ioan-Aurel Pop a susținut o prelegere axată pe importanța votării Unirii Basarabiei cu România de către Sfatul Țării, acum 108 ani. De asemenea, a fost lansat suplimentul nr. 1 al revistei *Akademos* pentru anul 2026, care include articole ale cercetătorilor din Republica Moldova și România.

27 martie. Președintele AȘM, acad. Ion Tighineanu, și vicepreședintele AȘM, m. c. Ion Hadârcă, au participat, la invitația Consiliului Județean Iași, la evenimentul dedicat Unirii Basarabiei cu România, „Poduri peste Prut", desfășurat în Sala „Ștefan Proco-

Simpozion „Unirea Basarabiei cu România în 1918, expresie a unității și identității românilor", Milano, 22 martie.

Conferința științifică „Salvarea patrimoniului, salvarea identității", Buzău, 25–26 martie.

piu", Palatul Culturii [16]. Mesaje de salut au fost adresate participanților de către președintele Consiliului Județean Iași, Costel Alexe, și consulul general al Republicii Moldova la Iași, Ion Coșer. În dezbaterea „Poduri peste Prut – istorie, cultură și identitate", moderată de Lucian Dîrdală, au participat acad. Ion Tighineanu, președintele AȘM; acad. Victor Spinei, vicepreședinte al Academiei Române; m. c. Ion Hadârcă, vicepreședinte al AȘM; dr. Ion Varta; Cassian Maria Spiridon, președintele Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Iași, ș.a.

Primarul municipiului Iași, Mihai Chirica, a conferit distincția de Cetățean de Onoare al Municipiului Iași președintelui AȘM, acad. Ion Tighineanu, în semn de înaltă apreciere pentru contribuția sa remarcabilă la dezvoltarea și promovarea cooperării academice, la edificarea unui spațiu comun științific, cultural și spiritual românesc, precum și la apropierea durabilă dintre comunitățile academice din Iași și Chișinău.

27 martie. Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă", în parteneriat cu AȘM și alte instituții din Republica Moldova și România, a organizat conferința științifică „Educația pentru societate și istoria în contextul provocărilor contemporane".

Atitudine, poziție, angajament

De Ziua Culturii Naționale, 15 ianuarie, președintele Academiei de Științe a Moldovei, acad. Ion Tighineanu, și președintele Academiei Române, acad. Ioan-Aurel Pop, au lansat un „Apel către oamenii de știință și cultură din România și Republica Moldova" [17, p. 2]. Documentul subliniază importanța cooperării academice și culturale ca fundament al unei unități durabile, într-un context geopolitic marcat de incertitudini și provocări regionale. Apelul reafirmă parcursul european al Republicii Moldova și evidențiază rolul educației, științei și culturii în depășirea granițelor artificiale și în afirmarea identității comune.

La **23 ianuarie**, în contextul consemnării Zilei Unirii Principatelor Române, președintele AȘM, acad. Ion Tighineanu, și președintele Academiei Române, acad. Ioan-Aurel Pop, au lansat o „Chemare către societate și către factorii politici de pe ambele maluri ale Prutului", în care se subliniază că „consolidarea unui spațiu cultural și științific comun contribuie esențial la creșterea rezilienței societale și la diminuarea vulnerabilităților" [18, p. 2].

23 februarie. Președintele AȘM, acad. Ion Tighineanu, și președintele Academiei Române, acad. Ioan-Aurel Pop, au lansat un apel către Parlamentul României referitor la adoptarea proiectului de modificare și completare a Legii nr. 752/2001, privind organizarea și funcționarea Academiei Române, înregistrat la Senatul României cu nr. L72/2026 [19, p. 1].

24 februarie. La patru ani de la declanșarea invaziei forțelor armate ruse în Ucraina, Academia de Științe a Moldovei își exprimă deplina solidaritate cu poporul ucrainean și condamnă vehement războiul de agresiune, susținut în mod continuu de autoritățile ruse, în pofida tuturor rațiunilor bunului simț, ale opiniei publice și ale dreptului internațional [20]. AȘM a incriminat și condamnă categoric atrocitățile, în special pe cele îndreptate împotriva populației civile din zonele afectate de război. AȘM a susținut constant mesajele constructive ale principalelor instanțe europene și internaționale venite în sprijinul independentei și integrității Ucrainei și pentru încetarea actelor de agresiune, de violență și de subminare a ordinii mondiale stabilite după încheierea celui de-al Doilea Război Mondial.

Întrevederi, colaborări

26 ianuarie. Președintele AȘM, acad. Ion Tighineanu, a avut o întrevedere cu domnul Danilo Zimbres, șef al Departamentului pentru cooperare economică, ajutor umanitar, știință și tehnologie din

Eveniment cultural „Poduri peste Prut – istorie, cultură și identitate", Iași, 27 martie.

Ziua Culturii Naționale, 15 ianuarie.

cadrul Ambasadei Braziliei la Kiev [21]. Întâlnirea a avut loc în contextul consolidării relațiilor bilaterale și a colaborării în domeniul științific și cultural. Domnul Danilo Zimbres a evidențiat importanța colaborării bilaterale în dezvoltarea relațiilor științifice, aducând în discuție progresul impresionant al științei și educației în Brazilia, precum și activitatea comunității științifice în domenii inovatoare, cum ar fi producerea hidrogenului, agricultura intensivă și biotehnologiile.

29 ianuarie. a avut loc întrevederea dintre acad. Ion Tighineanu și domnul Ioan Pavăl, primarul comunei Dumbrăveni, județul Suceava, România, în cadrul căreia a fost semnat un acord de cooperare între cele două părți [22]. Acordul de cooperare vizează consolidarea și dezvoltarea relațiilor în domeniile științei, culturii și artei, având ca obiectiv extinderea cooperării bilaterale și integrarea în spațiul european de cercetare, în contextul parcursului european al Republicii Moldova. Cooperarea va include organizarea în comun a manifestărilor științifice și culturale, participarea cercetătorilor și oamenilor de cultură la conferințe, simpozioane, ateliere și expoziții, implicarea elevilor din Republica Moldova și România în școli de vară organizate de AȘM. Părțile vor colabora la proiecte internaționale, inclusiv în cadrul programelor Uniunii Europene de cercetare și inovare, vor realiza schimburi de experiență și vor asigura diseminarea și mediatizarea activităților comune.

18 februarie. Președintele AȘM, acad. Ion Tighineanu, a avut o întrevedere cu Ambasadorul Republicii Coreea în Republica Moldova, cu reședința la Kiev, E.S. Park Kichang [23]. Dialogul s-a înscris în eforturile de consolidare a cooperării academice și tehnologice dintre cele două state, într-un context global marcat de transformări digitale și de o dinamică accelerată a inovării. La întrevedere au participat consilierul ambasadei, dna Chansil Park, acad. Eva Gudumac, vicepreședinte și coordonator al Secției de științe ale vieții, m. c. Ion Hadârcă, vicepreședinte și coordonator al Secției de științe sociale, economice, umanistice și arte, m. c. Veaceslav Ursachi, adjunct al coordonatorului Secției de științe exacte și inginerești, dr. hab. Liliana Condraticova, secretarul științific general al AȘM, dr. Tudor Braniște, șef al Secției management academic și relații externe, reprezentanții Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Moldova, Ion Bulmaga, consilier, Secția tratate bilaterale, și Ion Ionesie, atașat, Secția Asia, Africa, Orientul Mijlociu și Pacific.

11 martie. Acad. Ion Tighineanu a participat online la reuniunea trimestrială a Consiliului Științific Internațional (ISC – International Science Council) [24]. În cadrul reuniunii, prof. Peter Gluckman, președintele ISC, dr. Salvatore Aricò, director executiv al ISC, precum și prof. Robbert Dijkgraaf, președintele ales al ISC, au prezentat informații actualizate privind tendințele dezvoltării științei în contextul schimbărilor geopolitice la nivel global, evoluțiile recente din comunitatea științifică internațională, precum și principalele evenimente care urmează să fie organizate în perioada următoare sub egida ISC.

26 martie. Academia Română, împreună cu Academia de Științe a Moldovei, anunță constituirea Consiliului Academic Român – CAR, o platformă de cooperare științifică la cel mai înalt nivel în spațiul românesc, care va reuni cele două academii inițiatoare și patru academii de ramură din România [25]. Ceremonia de lansare a noului for academic a avut loc la 26 martie, în Aula Academiei Române, prin semnarea documentelor de constituire a Consiliului Academic Român, urmată de o întâlnire cu presa.

Întrevedere cu Danilo ZIMBRES, șef al Departamentului pentru cooperare economică, ajutor umanitar, știință și tehnologie din cadrul Ambasadei Braziliei la Kiev, 26 ianuarie.

Acord de cooperare semnat de Ioan PAVĂL, primarul comunei Dumbrăveni, județul Suceava, România, și acad. Ion TIGHINEANU, președintele AȘM, 29 ianuarie.

Memorandumul, Acordul de constituire și Statutul CAR au fost semnate de președinții celor șase instituții academice membre ale Consiliului Academic Român: Academia Română, Academia de Științe a Moldovei, Academia de Științe Juridice din România, Academia de Științe Medicale din România, Academia de Științe Agricole și Silvice „Gheorghe Ionescu-Șișești", Academia de Științe Tehnice din România. Consiliul Academic Român este o platformă de cooperare academică interinstituțională, având misiunea de a consolida dialogul științific și colaborarea interdisciplinară, precum și de a valorifica potențialul intelectual al comunității academice în analiza și orientarea dezvoltării societății. Prin activitatea sa, Consiliul Academic Român va contribui în mod concret la elaborarea de analize, studii și recomandări privind teme majore de interes public și se va implica în susținerea unui spațiu comun al științei și culturii românești, integrat în circuitul european și internațional al cunoașterii. Constituirea Consiliului Academic Român reprezintă un moment de referință pentru consolidarea cooperării academice în spațiul românesc, reafirmând rolul instituțiilor academice ca repere ale cunoașterii, dialogului intelectual și responsabilității publice. Consiliul Academic Român va funcționa sub coordonarea Academiei Române, cu respectarea autonomiei instituționale a fiecărei academii participante. Ceremonia de lansare a Consiliului Academic Român a fost urmată de prima ședință a Consiliului de coordonare, în cadrul căreia au fost alese structurile de conducere.

Omagieri

Nume de referință pentru comunitatea academică și specialist de valoare în domeniul pediatriei din Republica Moldova, m. c. al AȘM, dr. hab. în științe medicale, prof. univ. Svetlana Șciuca (Secția de științe ale vieții), a marcat, la **1 ianuarie,** o frumoasă aniversare.

La **4 februarie,** lider al școlii științifice și al direcției de cercetare în fizica semiconductorilor ternari și multinari, acad. Ernest Arușanov, dr. hab. în științe fizico-matematice, prof., membru al Secției de științe exacte și inginerești, cercetător științific la Institutul de Fizică Aplicată, a împlinit onorabila vârstă de 85 de ani.

3 martie. Liceul Republican de Muzică „Ciprian Porumbescu" din Chișinău a devenit epicentrul creației muzicale, odată cu lansarea simbolică a „Anului Constantin Rusnac", dedicat celebrării creației compozitorului și promovării valorilor muzicii, ale tradiției și ale dragostei de țară. La eveniment au participat acad. Ion Tighineanu, președintele AȘM, acad. Mihai Cimpoi, președintele Consiliului consultativ al academicienilor, m. c. Aurelian Dănilă, adjunct al conducătorului Secției de științe sociale, economice, umanistice și arte a AȘM. Alături de elevi, profesori și admiratori ai creației, a fost adus un omagiu compozitorului Constantin Rusnac, Doctor Honoris Causa al AȘM.

10 martie. M. c. al AȘM Valeriu Dulgheru, membru al Secției de științe exacte și inginerești a AȘM, a împlinit vârsta de 70 de ani, remarcându-se prin formarea noilor generații de cercetători și prin implicarea activă în viața academică, precum și prin aportul considerabil la crearea unui mediu științific dinamic și la dezvoltarea și consacrarea științelor inginerești.

26 martie. Acad. Viorel Prisacari, membru al Secției de științe ale vieții, a împlinit venerabila vârstă de 80 de ani. Cu acest prilej, USMF „N. Testemițanu" a organizat o ședință festivă, iar Diploma Guvernului și placheta „Excelența în cercetare" a AȘM constituie o recunoaștere a realizărilor științifice, didactice și manageriale ale acestui om de știință, cu contribuții substanțiale în domeniul epidemiologiei.

Întrevedere cu E.S. Park KICHANG, ambasador al Republicii Coreea în Republica Moldova, cu reședința la Kiev, 18 februarie.

Acad. Viorel PRISACARI și dr. hab., prof. Olga CERNEȚCHI, în ședința festivă la USMF „N. Testemițanu", 27 martie.

In memoriam

26 ianuarie. A plecat în eternitate acad. Alexei Simașchevici, dr. hab., prof. univ., membru al Secției de științe exacte și inginerești a AȘM, cavaler al Ordinului Republicii, care a adus contribuții remarcabile la dezvoltarea științelor fizice, fiind fondator al școlii științifice din Republica Moldova în domeniul materialelor semiconductoare și energiei fotovoltaice.

24 februarie. A plecat în lumea celor drepți acad. Nicolae Andronati, dr. hab. în științe tehnice, membru al Secției de științe exacte și inginerești a AȘM, inițiatorul și fondatorul Filialei Chișinău a Centrului de Cercetări Științifice în domeniul Tehnicii Electronice de Calcul, care a contribuit decisiv la modernizarea infrastructurii științifice naționale.

2 martie. Conducerea AȘM a depus flori la mormântul compozitorului, academician Eugen Doga, care ar fi împlinit 89 de ani [26].

12 martie. Conducerea AȘM a depus flori la mormântul scriitorului, academician Nicolae Dabija, la cinci ani de la trecerea în eternitate [27, p. 1].

AȘM în mass-media

6 februarie. Invitat în studioul emisiunii „Bună dimineața" de la postul public de televiziune Moldova 1, președintele AȘM, acad. Ion Tighineanu, a vorbit despre importanța conștientizării utilizării excesive a tehnologiei, subliniind că „Noi trebuie să folosim tehnologia, nu tehnologia să ne folosească pe noi".

26 februarie. În cadrul emisiunii „Expertiză în Sănătate" [28], președintele AȘM, acad. Ion Tighineanu, referindu-se la dezvoltarea nanotehnologiilor, a subliniat că acestea stau la baza unei game largi de tehnologii moderne, de la dispozitive electronice performante până la aplicații medicale inovatoare, inclusiv terapii țintite în tratamentul cancerului. În acest context, la Universitatea Tehnică a Moldovei a fost creat Centrul Național de Studiu și Testare a Materialelor, unde numeroși tineri cercetători și-au susținut tezele de doctorat, contribuind la consolidarea unei școli științifice competitive.

12 martie. Vicepreședintele AȘM și coordonatorul Secției de științe ale vieții, acad. Eva Gudumac, medic chirurg pediatru, a fost protagonista unui reportaj difuzat de Moldova 1, în cadrul campaniei „Portrete de curaj" dedicată femeilor care inspiră prin munca și devotamentul lor [29].

20 martie. M. c. al AȘM, Mariana Șlapac, cercetător științific principal la Institutul Patrimoniului Cultural al Ministerului Culturii, și m. c. al AȘM Laurența Ungureanu, director al Institutului de Zoologie al Universității de Stat din Moldova, au fost invitate la emisiunea „Bună dimineața" de la postul public de televiziune Moldova 1. În cadrul interviului, ambele au vorbit despre parcursul lor profesional, provocările cercetării și echilibrul dintre viața personală și activitatea științifică [30].

Concluzii

Jurnalul Academic VI a inclus mai multe activități statutare, manifestări științifice și culturale organizate de secțiile de științe ale AȘM prin contribuțiile nemijlocite ale membrilor titulari, membrilor corespondenți și ale membrilor desemnați ai secțiilor de științe. Într-un an aniversar – când AȘM împlinește 65 de ani de la fondare și 80 de ani de la formarea primelor institute științifice de tip academic – aceste evenimente subliniază rolul și importanța comunității academice care își aduce contribuția la dezvoltarea durabilă a societății.

Articol recepționat: 22 martie 2026
Articol acceptat: 29 martie 2026

BIBLIOGRAFIE

1. https://asm.md/audieri-publice-2026-februarie-martie (consultat: 21.03.2026).

2. Bumbu, Cristina. La Academia de Științe a Moldovei au început audierile publice ale rapoartelor științifice anuale și finale, https://asm.md/la-academia-de-stiinte-moldovei-au-inceput-audierile-publice-ale-rapoartelor-stiintifice-anuale-si; Bumbu, Cristina. Academia de Științe a Moldovei a încheiat audierile publice ale rapoartelor științifice anuale și finale, https://asm.md/academia-de-stiinte-moldovei-incheiat-audierile-publice-ale-rapoartelor-stiintifice-anuale-si (consultat: 21.03.2026).

3. Bumbu, Cristina. Savanții români de pe ambele maluri ale Prutului în fenomen și timp, în: Literatura și Arta, nr. (4193), din 22 ianuarie 2026, p. 2; Pop Ioan Aurel. Esența poporului român, în expresia sa cea mai bine concentrată, e Mihai Eminescu, https://agerpres.ro/cultura-media/2026/01/15/ioan-aurel-pop-esenta-poporului-roman-in-expresia-sa-cea-mai-bine-concentrata-e-mihai-eminescu--1519064; Președintele Academiei Române: „Poporul român n-a cerut nimănui dreptul de a exista!" / „Eminescu a avut o viață christică!", https://timpul.md/articol/presedintele-academiei-romane-poporul-roman-n-a-cerut-nimanui-dreptul-de-a-exista-eminescu-a-avut-o-viata-christica.html (consultat: 21.03.2026).

4. Calendar Național 2026, http://bnrm.md/files/publicatii/CN%202026.pdf (consultat: 21.03.2026).

5. Condraticova, Liliana. Depuneri de flori, lansarea „Calendarului Național" și aprecierea oamenilor de cultură – cum a fost sărbătorită Ziua Națională a Culturii, https://asm.md/depuneri-de-flori-lansarea-calendarului-national-si-aprecierea-oamenilor-de-cultura-cum-fost (consultat: 21.03.2026).

6. Bumbu, Cristina. Seminar științific la AȘM: biodiversitatea Republicii Moldova și ediția a IV-a a Cărții

Roșii, în centrul discuțiilor. https://asm.md/seminar-stiintific-la-asm-biodiversitatea-republicii-moldova-si-editia-iv-cartii-rosii-centrul (consultat: 21.03.2026).

7. Condraticova, Liliana. Ziua Unirii Principatelor Române a fost sărbătorită la Academia de Științe a Moldovei. https://asm.md/ziua-unirii-principatelor-romane-fost-sarbatorita-la-academia-de-stiinte-moldovei (consultat: 21.03.2026).

8. Bumbu, Cristina. Abordări academice de actualitate la Academia de Științe a Moldovei privind demografia, securitatea și reforma administrativ-teritorială. https://asm.md/abordari-academice-de-actualitate-la-academia-de-stiinte-moldovei-privind-demografia-securitatea-si (consultat: 21.03.2026).

9. Condraticova, Liliana. La Academia de Științe a Moldovei se consolidează construcții de durată: mesajul femeilor în cercetare pentru pace, apreciere și promovarea excelenței în cercetare. https://asm.md/la-academia-de-stiinte-moldovei-se-consolideaza-constructii-de-durata-mesajul-femeilor-cercetare (consultat. 21.03.2026).

10. Hadârcă, I. Voci feminine în Agora literară, în: Literatura și Arta, nr. 10 (4199) din 5 martie 2026), p. 4.

11. Bumbu, Cristina. AȘM a găzduit Conferința științifică „Problema infecțiilor asociate asistenței medicale și antibioticorezistenței microbiene – provocări și realizări", dedicată profesorului Ely Naum Șleahov. https://asm.md/asm-gazduit-conferinta-stiintifica-problema-infectiilor-asociate-asistentei-medicale-si (consultat: 21.03.2026).

12. Condraticova, Liliana. Conducerea Academiei de Științe a Moldovei a participat la evenimentele de comemorare a poetului Grigore Vieru, la Iași. https://asm.md/conducerea-academiei-de-stiinte-moldovei-participat-la-evenimentele-de-comemorare-poetului-grigore (consultat: 21.03.2026); Tighineanu, I. Poetul nemuririi noastre, în: Literatura și Arta, nr. 8 (4197) din 19 februarie 2026, p. 1.

13. Condraticova, Liliana. La Biblioteca „B.P. Hasdeu" a fost lansată o enciclopedie complexă despre Chișinăul interbelic – al doilea oraș al României întregite. https://asm.md/la-biblioteca-bp-hasdeu-fost-lansata-o-enciclopedie-complexa-despre-chisinaul-interbelic-al-doilea (consultat: 21.03.2026).

14. Condraticova, Liliana. Unirea Basarabiei cu România în 1918, expresie a unității și identității românilor, marcată la Milano, https://asm.md/unirea-basarabiei-cu-romania-1918-expresie-unitatii-si-identitatii-romanilor-marcata-la-milano (consultat: 23.03.2026).

15. https://agerpres.ro/social/2026/03/25/buzau-aurel-pop-o-societate-sanatoasa-e-o-societate-conservatoare-in-masura-in-care-conserva-trecutu--1540880 (consultat: 29.03.2026).

16. Condraticova, Liliana. Poduri peste Prut – eveniment organizat la Iași, dedicat Unirii Basarabiei cu România. https://asm.md/poduri-peste-prut-eveniment-organizat-la-iasi-dedicat-unirii-basarabiei-cu-romania (consultat 29.03.2026).

17. Apel către oamenii de știință și cultură din România și Republica Moldova, http://www.curteadelaarges.ro/arhiva/XVII_3_184/XVII_3_184.pdf, p. 2. (consultat: 21.03.2026).

18. Chemare către societate și către factorii politici de pe ambele maluri ale Prutului, în: Literatura și Arta, nr. 5 (4194) din 29 ianuarie 2026, p. 2.

19. APEL către Parlamentul României referitor la adoptarea proiectului de modificare și completare a Legii nr. 752/2001, privind organizarea și funcționarea Academiei Române, înregistrate la Senatul României cu nr. L72/2026, în: Literatura și Arta, nr. 9 (4198) din 26 februarie 2026, p. 1.

20. Declarația Academiei de Științe a Moldovei la împlinirea celor patru ani de la invazia armatei ruse în Ucraina, https://asm.md/declaratia-academiei-de-stiinte-moldovei-la-implinirea-celor-patru-ani-de-la-invazia-armatei-ruse (consultat 21.03.2026); Hadârcă Ion. Dimineața care a schimbat lumea, în: Literatura și Arta, nr. 9 (4198) din 26 februarie 2026, p. 2.

21. Braniște, T. Întrevedere la AȘM: discuții cu privire la crearea unei punți de colaborare între R. Moldova și Brazilia, https://asm.md/intrevedere-la-asm-discutii-cu-privire-la-crearea-unei-punti-de-colaborare-intre-r-moldova-si (consultat: 21.03.2026).

22. Bumbu, Cristina. Știința și cultura unesc cele două maluri ale Prutului: AȘM și comuna Dumbrăveni, județul Suceava, au semnat un acord de cooperare. https://asm.md/stiinta-si-cultura-unesc-cele-doua-maluri-ale-prutului-asm-si-comuna-dumbraveni-judetul-suceava-au (consultat: 21.03.2026).

23. Bumbu, Cristina. Dialog pentru inovare: cooperarea academică moldo-coreeană, discutată la Academia de Științe a Moldovei. https://asm.md/dialog-pentru-inovare-cooperarea-academica-moldo-coreeana-discutata-la-academia-de-stiinte-moldovei (consultat: 21.03.2026).

24. Braniște, T. Președintele AȘM, acad. Ion Tighineanu, a participat la reuniunea trimestrială a Consiliului Științific Internațional. https://asm.md/presedintele-asm-acad-ion-tighineanu-participat-la-reuniunea-trimestriala-consiliului-stiintific-1 (consultat: 21.03.2026).

25. Condraticova, Liliana. Constituirea Consiliului Academic Român reprezintă un pas fundamental în consolidarea comunității academice românești. https://asm.md/constituirea-consiliului-academic-roman-reprezinta-un-pas-fundamental-consolidarea-comunitatii (consultat: 28.03.2026).

26. Tighineanu, I. Odă lui Eugen Doga, in: Literatura și Arta, nr. 9 (4198), din 26 februarie 2026, p. 7; Un mărțișor pentru Eugen Doga. https://asm.md/un-martisor-pentru-eugen-doga (consultat: 21.03.2026).

27. Cimpoi, M. Unirea Lumii prin poezie. În: Literatura și Arta, nr. 11-12 (4200-4201) din 12 martie 2026, p. 1

28. https://www.facebook.com/share/v/1CK9DoGRR6/?mibextid=wwXIfr (consultat: 21.03.2026).

29. https://moldova1.md/p/70751/eva-gudumac-chirurgul-pediatru-care-de-peste-sase-decenii-salveaza-vietile-copiilor Interviul integral cu m. c. al AȘM Mariana Șlapac, https://www.facebook.com/share/v/1CccTEjHg7/?mibextid=wwXIfr; interviul integral cu m. c. al AȘM Laurența Ungureanu, https://www.facebook.com/share/v/1FZnXbtmiR/?mibextid=wwXIfr (consultat: 21.03.2026).